

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae Sive Ius Ecclesiasticum

Wiestner, Jacob

Monachii, 1706

III. De De Concionibus & de Fide Disputationibus laicorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62649](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62649)

Clementis VIII. summorum Pontificum iussu editus, & divisus in duas Classes, Prima continet Authorem hæreticorum, & de hæresi publicè suspectorum libros, continentes hæresim vel de Religione tractantes: qui, uti & Hæresiarcharum sive alicujus hæresios inventorum aut capitum seu ducum ipsorum hæreticorum, libri profus omnes, cujuscunque nominis, tituli, argumenti sint, sub excommunicatione reservata prohibiti sunt. In altera verò Classe referuntur Imprimis libri, qui doctrinam non sanam, suspectam vel moribus fidelium repugnantem continere judicantur, licet eorum authores Catholici sint: quorum lectio sub eadem, licet non reservata, censura est interdicta. Deinde libri, res obscenas seu lascivas expressè tractantes: qui, saltem si editi sint à fidelibus, uti & scripta seu libri artem Magicam tradentes reprobantur, eorumque lectio severa, sed arbitraria Episcoporum coercitioni subiecta est *Constitut.* Pii IV. quæ incipit *Dominici*, 24. Martii 1564. & *Constitut.* Alexandri VII. quæ incipit *Specularores*, 5. Marij 1664. publicatis, Laiman *cit. cap. 10. n. 8.* ubi Indicem illum, quoad secundam Classem, in Germania nostræ provinciis ulu non esse receptum, animadvertit.

ARTICULUS III.

De Concionibus & de Fide Disputationibus Laicorum.

SUMMARIUM.

26. *Occulta conventicula in locis de Hæresi suspectis.*
27. *Et laicis Verbi Divini Prædicatio.*

28. *Cum omni disputatione de Fide interdicta est.*
29. *Etiamsi isti sint docti.*

Quartò, ne erroribus clam disseminatis, fidelis Populi ab Orthodoxæ Fidei veritate abducendū esset periculum, prohibita sunt occulta conventicula, præsertim in locis hæresi infectis, de eæ suspectis, c. *Cum ex injuncto 12. & c. Excommunicamus 13. §. fin.* quæ Jure etiam Imperiali erant interdicta, l. *Denuntiamus 5. C. de His, qui confug. ad Eccl. adeo; ut ædes, in quibus clandestinæ coitiones, earum domino consentiente, celebrarentur, publicæ fisco addicerentur, l. Conventicula 13. C. de Episc. & cleric.* Ratio tam severæ prohibitionis erat; quòd hujusmodi coitiones in Republica semper suspectæ: & sicut amicæ opportunaque operibus tenebrarum, ita Catholicæ Fidei & Evangelicæ veritatis luci plerumque inimicæ, atque infestæ consueverint esse, *Martha de Jurisdic. p. 2. cap. 23. n. 12. & 18.*

Quintò, laicis interdicta est Verbi Divini Prædicatio, *can. Mulieres 28. dist. 23. c. Cum ex injuncto cit. & c. Excommunicamus 13. §. Quia verò.* Qua in re summi Ecclesiæ Antistites præ oculis habuere exemplum Christi, Verbum Divinum docendi & prædicandi munus solis discipulis, ac præcipuè Apostolis, ad id specialiter vocatis & electis, committentis, *Matth. cap. 28. v. 19. Marci cap. 16. v. 15. & Actor. cap. 13. v. 2.* ubi Spiritus sancti iussu Saulus & Barnabas à cæteris segregati, & per impositionem manuum ad annuntiandum Verbum Dei ordinati sunt. Ipsi quoque Apostoli & præcipuè S. Gentium Doctor Episcopos ac Presbyteros idoneos ad docendum ordinârunt, ac ordinari præceperunt *Actor. cap. 20. v. 28. & ad Titum cap. 1. v. 9.* Quin clericis etiam,

ci etiam, qui Prædicationis officium, præter autoritatem à sede Apostolica, vel locorum Ordinariis acceptam, publicè aut privatim usurpare præsumperint, excommunicari iubentur §. *Quia verò cit. Barbosa ibi n. 40. & Gonzalez in c. Cùm ex injuncto cit. à n. 6.*

28. Sextò, iidem laici publicè ac privatim de Catholicæ Fidei mysteriis disputare, sub excommunicationis per sententiam infligendæ poena prohibentur, *c. cit. & c. Quicumque 2. §. Inhibemus, in 6. junctâ Glossâ V. Innotetur;* quòd, eòdè ut plurimum sine indocti, ad disputandum de Mysteriis Fidei insufficientes esse, Jure præsumantur, ut advertit Becanus de Fide *cap. 15. q. 7. n. 4.*

Eandem disputationem etiam clericis illicitam, desumitur ex *l. Nemo 4. C. de Summa Trinit.* Sed, ut taceã, quòd *l. cit.* à sacris Canonibus non sit approbata: & hòc ipsò; quòd de rebus spiritualibus disponat, sine eorum approbatione clericos obligare non valeat, *c. Ecclesia 10. de Constit. & c. fm. de Reb. Eccles. alien.* Ut, inquam, hoc taceam, *l. cit.* ea duntaxat disputatio inhibetur, quâ dogmata Fidei in dubium revocantur, & quæ corâ rudi plebecula fit cum periculo pervertionis, ut eam exaudiunt S. Thomas 2. 2. q. 10. art. 7. & Suarez de Fide disp. 20. f. 1. apud Barbofam *in l. cit. n. 2. & Gonzalez in c. Cùm ex injuncto cit. n. 8.*

29. Dubium hòc locò aliqui movent, an disputatio illicita etiam sit laicis doctis. Negat id Cajetanus 2. 2. q. 10. art. 7. d. 1. quòd docti laici ad confundendos hæreticorum errores non minùs idonei sint, quàm clerici.

At verò, eam quibuscunque & doctis etiam laicis Jure interdictam, cum Glossa *in §. Inhibemus cit. V. Tener, Franco ibid. n. 1. & Sylvestro, V. Disputatio n. 1. Sanchez Lib. 2. Moral. cap. 6. n. 5.* docet Fa-

rinac. *Prax. Criminal. q. 178. n. 112.* Ratio est; quia leges feruntur de iis, quæ communiter accidunt, *l. Nam ad ea 1. q. ff. de LL.* ideòque de Catholicæ Fidei mysteriis disputatio laicis generaliter & indistinctè prohibetur; cum propter defectum ad eam requisitæ notitiæ rerum Fidei & Scripturarum, quò laborare ex eo, quòd frequentius accidit, præsumuntur: tum verò; ne fortè de, iis disputante laico docto, idem faciendi ansam accipiant rudes & indocti.

Quantumvis autem hoc ita sit, in Germania tamen nostra aliisque locis, in quibus Hæretici Catholicis permixti degunt, Juri huic derogatum, & laicis, saltem doctis, disputationes cum Hæreticis non illicitas, multò minùs excommunicationis, etiam per sententiam infligendæ, poenæ obnoxias esse, cum *cit. Sanchez n. 7. docent Becanus cit. q. 7. n. 6. & Paolo Traët. 4. disp. 2. p. 4. n. 8.*

ARTICULUS IV.

De Judice criminis Hæreseos.

SUMMARIUM.

30. Episcoporum est diaceses purgare ab hæresi,
 31. Et ipsâ insectos compellere ad abjuratorem.
 32. Inquisitorum in Hæreticam pravitatem:
 33. Quorum jurisdictio delegata.
 34. Ordinaria tamen valde propinqua est.
 35. Inquisitores & Episcopi seorsim, vel simul de hæresi cognoscere possunt.

36. Lai-